

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 4P/51/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6822201582
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králiková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2022:6822201582.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca sudkyňou JUDr. Michaelou Králikovou v právnej veci navrhovateľky X. S., C.. Š., W.. XX.XX.XXXX, M. F. H.V. XXX, okres C., toho času bytom Š. XXX, okres C. L., v konaní o rozvod manželstva s U. S., W.. XX.XX.XXXX, M. F. H. XXX, okres Revúca a úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom: U. S., W.. XX.XX.XXXX, V. S., W.. XX.XX.XXXX, R. S., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, Z. S., W.. XX.XX.XXXX E. X. S., W.. XX.XX.XXXX, všetky deti trvale bytom ako rodičia, všetky deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Revúca, na čas po rozvode manželstva, za účasti W. S., W.. XX.XX.XXXX, bytom H.Ž. XXX, okre Revúca, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo účastníkov konania X. S., C.. Š. E. U. S.E., G. H. XX.XX.XXXX U. J. U., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu J. U., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X, rozvádza.

II. Maloleté deti U. S., W.. XX.XX.XXXX, V. S., W.. XX.XX.XXXX, R. S., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, Z. S.I., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode manželstva zverujú do osobnej starostlivosti matky.

III. Obidvaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí U. S., W.. XX.XX.XXXX sumou 80,- eur mesačne, V. S., W.. XX.XX.XXXX sumou 80,- eur mesačne, R. S., W.. XX.XX.XXXX sumou 70,- eur mesačne, X. S., W.. XX.XX.XXXX sumou 70,- eur mesačne, Z. S., W.. XX.XX.XXXX sumou 70,- eur mesačne, X. S., W.. XX.XX.XXXX sumou 60,- eur mesačne, a to vždy do posledného dňa kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje k rukám matky maloletých detí, počnúc právoplatnosťou výroku súdu o rozvode manželstva účastníkov konania.

V. Styk otca s maloletými deťmi U. S., W.. XX.XX.XXXX, V. S., W.. XX.XX.XXXX, R. S., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, Z. S.I., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, sa neupravuje.

VI. Súd ukladá matke maloletých detí výchovné opatrenie - napomenutie.

VII. Súd určuje nad výchovou maloletých H. U. S., W.. XX.XX.XXXX, V. S., W.. XX.XX.XXXX, R. S., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, Z. S.I., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, výchovné opatrenie - dohľad, ktorý sa bude vykonávať v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca a základnými školami, ktoré maloleté deti navštevujú.

VIII. Súd ukladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca povinnosť podávať súdu správu o maloletých deťoch každé 2 mesiace, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

IX. Súd zhodnotí účinnosť uloženého výchovného opatrenia k 28.02.2023.

X. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

XI. Manžel, ktorý návrh na začatie konania nepodal je povinný zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania o rozvod manželstva vo výške 66,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 13.10.2022, sa navrhovateľka domáhala rozvodu manželstva s manželom U. S. a súvisiacej úpravy práv a povinností k maloletým deťom: U. S., W.. XX.XX.XXXX, V. S., W.. XX.XX.XXXX, R. S., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, Z. S., W.. XX.XX.XXXX, E. X. S., W.. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode manželstva tak, že všetky maloleté deti budú na čas po rozvode manželstva zverené do jej osobnej starostlivosti a otec maloletých detí bude zviazaný povinnosťou prispievať na ich výživu sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 30. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku súdu o rozvode manželstva účastníkov. Styk otca s maloletými deťmi upraviť nežiadala.

2. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že s manželom uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX na Matričnom úrade v J. U.. Od 15.02.2021 manžel nežije spolu s ňou a maloletými deťmi v spoločnej domácnosti. Bez slova odišiel zo spoločnej domácnosti do cudziny, zrejme do Írska. Medzi nimi ako manželmi sú veľké spory.

3. Manžel, ktorý návrh na začatie konania nepodal vo svojom vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva uviedol, že súhlasí s rozvodom manželstva, keďže jeho manželstvo s navrhovateľkou dlhšiu dobu nefunguje. Súhlasí so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky a určením výživného na maloleté deti v minimálnej výške, nakoľko sa v súčasnosti nachádza v cudzine, v Írsku a je nezamestnaný.

4. Uznesením, sp. zn. 4P/51/2022-68 zo dňa 21.11.2022 Okresný súd Revúca pribral do konania ako účastníkov konania: W. S.E., E.. XX.XX.XXXX, F. H. XXX, I. C., E. N. Š., W.. XX.XX.XXXX, F. Č. XX, I. C., nakoľko zo správy zo šetrenie pomerov Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca (ďalej len „úrad“) k nariadenému termínu pojednávania okrem iného vyplynulo, že vykonanými sociálnymi zisťovaniami boli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloleté deti. Úrad okrem iného navrhol, aby boli do konania pribratí ďalší účastníci, a to strýko maloletých detí W. S.I., W.. XX.XX.XXXX, ktorý prejavil záujem zabezpečovať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého U. E. Z., a sestra matky maloletých detí N. Š., W.. XX.XX.XXXX, ktorá prejavila záujem zabezpečovať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého R. S..

5. Uznesením, sp. zn. 4P/51/2022 vyhláseným na pojednávaní dňa 28.11.2022 Okresný súd Revúca konanie voči N. Š., W.. XX.XX.XXXX, bytom Č. XX, okres Revúca, zastavil z dôvodu, že menovaná si svoj postoj rozmyslela a so zverením maloletého dieťaťa do svojej náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila.

6. V súlade s ustanoveniami §§ 30 a 31 Civilného mimosporového poriadku súd vec prejednal v neprítomnosti manžela, ktorý návrh na začatie konania o rozvod manželstva nepodal, a ktorý bol na súdne pojednávanie riadne a včas predvolaný. Svoju neúčast' na pojednávaní riadne a včas ospravedlnil, nežiadal o odročenie nariadeného pojednávania. Súd dôležitý dôvod odročenia súdneho pojednávania nezistil. S prihliadnutím na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy súd vo veci konal a rozhodol.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a W. S., ako aj oboznámením sa s listinami, a to sobášnym listom a rodnými listami maloletých detí, lustráciami v Registri obyvateľov, Soc. poisťovne a KaPor na obidvoch manželov, správou ÚPSVaR vrátane pripojených potvrdení o výške rodičovského príspevku, správami Soc. poisťovne, Daňového úradu Banská Bystrica a OR PZ, ODI v Revúcej na obidvoch manželov, správami zo šetrenia pomerov v domácnosti, v ktorej vyrastajú maloleté deti, tiež lustráciami v registroch STA a CESDAP na W. S., a odpisom z registra trestov W. S., vrátane

informácii o výške minimálnej mzdy a priemernej mzdy v Írsku za roky 2021 a 2022, a to za účelom zistenia skutočného stavu veci, zohľadňujúc záujmy maloletých detí, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav:

8. Zo sobášneho listu vedeného Matričným úradom J. U. vo A. X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X, mal súd preukázané, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX U. J. U..

9. Lustráciou v registri obyvateľov Slovenskej republiky, ako aj rodnými listami maloletých detí mal súd zároveň preukázané, že zo vzťahu účastníkov konania pochádza šesť maloletých detí U. S., W.. XX.XX.XXXX, V. S., W.. XX.XX.XXXX, R. S., W.. XX.XX.XXXX, X. S., W.. XX.XX.XXXX, Z. S., W.. XX.XX.XXXX, E. X. S., W.. XX.XX.XXXX.

10. Navrhovateľka na podanom návrhu a dôvodoch v ňom uvedených na pojednávaní v celom rozsahu trvala. Uviedla, že manžel je v zahraničí, v Írsku. Odišiel tam minulý rok asi vo februári. Od mája tohto roku už nie sú v kontakte. Zo začiatku posielal nejaké peniaze, možno 50,- eur alebo 100,- eur, teraz už neposiela žiadne peniaze, nezaujíma sa ani len o deti. Na čas po rozvoze manželstva navrhla deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Ďalej uviedla, že jej príjem tvorí len rodičovský príspevok 280,- eur. V súčasnosti je s deťmi u starkej v Š.K. T. R.. U. H. v dome sa aktuálne nedá bývať. Dom je bez elektriny, bez vody, nie je tam absolútne nič. Deti u starkej majú všetko. V dome sú tri izby, kúpeľňa, záchod, tečie tam teplá voda, kúri sa tuhým palivom. V dome je aj elektrina. U starkej chce zostať kým jej nebude v H. pridelený sociálny byt, o ktorý požiadala, ale kým nevyrovná dlh, ktorý má na obci, čo je asi 600,- eur, byt nedostane. Jej starká má svoj dôchodok, hospodária spoločne. Deti chodia do školy v Širkovciach, Z. H. X. C., R. H. X. C. E. X. H. X. ročníka. V. chodí do školy v R. H. X. C., zdržiava sa pri priateľke vo S.. V. nechce byť s nimi, chce byť s priateľkou, ktorá je tehotná. U. ukončil povinnú školskú dochádzku a v štúdiu ďalej nepokračuje. V súčasnosti je v Českej republike, kde šiel s rodinou svojho otca na brigádu. Pomáha jej len starká, nikto iný jej nepomáha, rodičov už nemá. U starkej sa plánuje zdržiavať asi rok. V budúcnosti plánuje žiť U. H.. Otcovi v styku s maloletými deťmi brániť nebude, styk otca s deťmi na čas po rozvoze manželstva nenavrhol upravovať.

11. W. S. na pojednávaní uviedol, že je brat manžela, ktorý návrh na rozvod manželstva nepodal. Je pravdou že jeho brat neprispieva do domácnosti a nejaký čas už rodine neposiela ani peniaze tak, ako uviedla navrhovateľka. Spolu so svojim otcom navrhovateľke pomáhali, ako len mohli. Otec má invalidný dôchodok len 190,- eur. Keď sa im narodilo toľko detí, tak im prenechali dom a odišli s otcom bývať do sociálneho bytu. Na takéto bývanie neboli zvyknutí, preto U. Y., kde pracuje, zobral pôžičku a s otcom kúpili dom. Odvtedy rodine nevedia finančne pomáhať tak, ako predtým. Dokážu im pomôcť tak, že sa k nim chodia najesť. Nakoľko jeho otec je po dvoch mozgových príhodách a nevedel by sa o deti postarať, keďže jeho zdravotný stav sa zhoršil, nesúhlasil so zverením maloletých do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Ďalej uviedol, že pracuje v Y. U. F.. Pracuje dva dni a dva dni má voľno. Keď pracuje, ráno odchádza o 03.30 hod. a prichádza večer o 20.00 hod.. Pracuje na 12 hodinové smeny. Od apríla do novembra 2022 bol zaradený do programu a veľmi často chodil na služobné cesty do Nemecka, preto sa v domácnosti zdržiaval len veľmi málo. Od marca budúceho roku do novembra bude zaradený do programu a opäťovne bude chodiť na služobné cesty do Madridu. Aj z toho dôvodu nesúhlasil so A. Z. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. U., ktorý bude mať na budúci rok už 18 rokov je spolu s ich bratrancom na brigáde U. F., kde robí murárske práce, aby mohol zarobiť nejaké peniaze a pomôcť matke. Oni s otcom im pomáhali, ako len mohli.

12. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že obidvaja manželia sú nemajetní, nevlastnia žiadne nehnuteľnosti ani motorové vozidlá. Nie sú ani vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie sú poberateľmi pomoci v hmotnej núdzi ani iných príspevkov. Navrhovateľka je poberateľkou rodičovského príspevku v sume 280,- eur mesačne. Nie je však poberateľkou prídavku na maloleté deti. Ani jeden z manželov nepodal daňové priznanie k dani z príjmov za roky 2021 a 2022, a za posledných 12 kalendárnych mesiacov ani jeden z nich nepoberal dávku v nezamestnanosti, dávky dôchodkového, úrazového ani nemocenského poistenia. Podľa správy o povesti I. H. navrhovateľka býva v rodinnom dome súp. č. XXX L. X deťmi, nakoľko najstarší syn U. býva so starým otcom a už je vedený v evidencii. O svoje deti sa navrhovateľka stará podľa svojho najlepšieho svedomia. Jediným zdrojom jej príjmu je rodičovský príspevok, nakoľko jej manžel je v zahraničí a neuplatnil si nárok na detské prídavky v zahraničí a podľa slovenských právnych predpisov nemajú nárok na detské prídavky. Manžel a otec detí

je v zahraničí asi v Írsku, ale podľa vyjadrenia manželky vôbec sa nestará, hlavne finančne, o svoju rodinu. Rodinný dom je v zdevastovanom stave, rodine hrozí, že cez zimné obdobie nebudú mať vhodné bývanie.

13. Z verejne dostupných informácií www.minimalne-mzdy-eu <<http://www.minimalne-mzdy-eu>> vyplýva, že výška minimálnej mesačnej mzdy v Írsku za rok 2021 bola v sume 1.724,- eur a výška priemernej mesačnej mzdy za rok 2021 bola v sume 3.789,- eur. Výška minimálnej mesačnej mzdy v Írsku za rok 2022 predstavuje sumu 1.775,- eur.

14. Zo správy ÚPSVaR Revúca zo šetrenia pomerov v domácnosti, v ktorej vyrastajú maloleté deti ďalej vyplýva, že matka s maloletými deťmi obýva rodinný dom, ktorý patrí starému otcovi detí U. S.. Otec detí nebýva v spoločnej domácnosti, je dlhodobo pracovne odcestovaný U. Í.. Maloletý V. sa nezdržiava v domácnosti matky, zdržiava sa pri svojej priateľke (maloletej R. V., ktorá je údajne tehotná). Dom, ktorý rodina obýva, pozostáva z dvoch miestností - kuchyne a spálne. Elektrina je toho času odpojená. Vodu čerpajú zo studne. Domácnosť je vykurovaná tuhým palivom. Počas sociálnych zisťovaní v domácnosti nie je vždy zakúrené. Hygiena bývania je často na nízkej úrovni. Okolie domu je znečistené. Matka uvedené nedostatky pripisuje maloletým deťom „oni to rozhadzujú“. Príjem matky pozostáva z rodičovského prídavku vo výške 280€. Prídavok na deti matka nepoberá, nevie si to vybaviť, nakoľko otec detí jej nedoložil potrebné doklady k priznaniu prídavku na maloleté deti a v zahraničí si doposiaľ neuplatnil zákonný nárok. Matke detí pomáha svokor U. S., Š. W. S. a švagriná V. N., ktorí tiež žijú v obci H.. Ošetrujúca lekárka maloletých detí je Y. Š.. Maloleté deti U., V., X. a X. sú zdravé. Maloletý Z. je dieťa s vrodenu hypofunkciou štítnej žľazy v sledovaní endokrinológa v Banskej Bystrici. Maloletý U. S. ukončil povinnú školskú dochádzku a v štúdiu nepokračuje, venuje sa brigádnickej činnosti. Y. V. je žiakom 8. ročníka Základnej školy v J. U.. V. do školy nechodí od začiatku školského roka, zdržiava sa pri priateľke U. S.. Ďalšie školopovinné deti navštevujú ZŠ v H.: R. R. Ž. X. C., X. R. Ž. X. C. E. Z. R. Ž. X. C.. Školopovinné maloleté deti majú nepravidelnú dochádzku do školy. Maloletý X. S. nenavštevuje predškolské zariadenie. S otcom detí nežije matka dva roky a nie sú spolu v kontakte. S deťmi je otec v kontakte cez messenger. Otec detí prispieval sporadicky výživným, no od leta 2022 nezaslal matke žiadne peniaze. Rozhovor s maloletými deťmi vykonaný nebol, nakoľko deti komunikujú v maďarskom jazyku. ÚPSVR Revúca aktívne monitoruje rodinu, na základe podnetu Y. Š. zo dňa 16.06.2022. Z nemocnice z Banskej Bystrice z endokrinologickej ambulancie F. Y. Š. oznámené, že maloletý Z. mal zlé výsledky krvi, pretože matka mu pravidelne nepodávala lieky. Zdravotná starostlivosť zabezpečovaná matkou u maloletého Z. sa toho času zlepšila, matka začala Z. pravidelne podávať lieky na štítnu žľazu, čo potvrdzuje aj posledná správa od Y. Š.Á. zo dňa 10.09.2022. Od júna 2022 do septembra 2022 neboli v starostlivosti matky zistené závažné nedostatky (okrem nedostatkov v zdravotnej starostlivosti o Z.). Orgán SPODaSK počas vykonávania opatrení viackrát zistil, že matka nechala maloleté deti doma samé - bez dozoru. Vo všetkých prípadoch pracovníci úradu ostali pri deťoch, kým do domácnosti neprišla rodina/susedia, čo deti ďalej strážili. Matka detí je pravidelne upozorňovaná na nevhodnosť takéhoto správania. Najzávažnejší incident, ktorý vznikol nezodpovedným konaním matky sa odohral 12.10.2022, kedy starostka obce Držkovce telefonicky nahlásila podnet - matka maloletých detí X. S. nechala v zamknutej domácnosti maloletého X. S.. Okoloidúci susedia spozorovali, že v dome niečo horelo/dymilo z kotla a tiež maloleté dieťa, ktoré stálo pri okne v uzamknutom dome. Následne dieťa okno otvorilo, aby ho susedia, ktorí išli okolo, vedeli vytiahnuť z domu. Starostka ďalej uviedla, že uvedený incident ohlásila aj na polícii, ale polícia neprišla a starostke odporučila volať na ÚPSVR Revúca a ohlásiť to tam s odôvodnením, že sa nestal trestný čin. Starostka obce uviedla, že to nie je prvýkrát, čo matka nechala dieťa samé doma, údajne aj v minulosti zvykla nechávať svoje deti doma samé. Orgán SPODaSK ešte v ten deň 12.10.2022 v popoludňajších hodinách vykonal sociálne zisťovanie v domácnosti maloletých detí, aby preveril aktuálnu situáciu v rodine, kde bolo následne zistené, že maloleté deti sú v poriadku a matka sa už v tom čase nachádzala v domácnosti. Počas sociálneho zisťovania v domácnosti bolo cítiť pozostatky zadymenia. Matka bola orgánom SPODaSK upozornená, aby nenechávala maloleté deti samé doma bez dozoru dospelé osoby a aby maloletým deťom zabezpečovala adekvátnu starostlivosť. Dňa 13.10.2022 podal ÚPSVR Revúca na políciu oznámenie z podozrenia trestného činu zo zanedbávania osobnej starostlivosti o maloleté deti. Dňa 18.10.2022 sa úrad telefonicky skontaktoval s matkou detí (nakoľko rodina bola opakovane nezastihnutá). Matka uviedla, že toho času sa s maloletými deťmi zdržiava na adrese Š. XXX G. L. L. Y. V. I.. Dňa 03.11.2022 náhodne zistili pracovníci úradu (počas iných sociálnych zisťovaní v obci H.), Ž.X. Y. X. S. L. opäť zdržiava v I. H.. Matka sa vyjadрила, že je v obci cca. týždeň. Vrátila sa, lebo sa v Širkovciach nepáčilo deťom, deti boli neposlušné a chceli ísť domov. Deti v čase sociálneho

zisťovania neboli v škole, údajne bola v škole nejaká akcia (matka to nevedela bližšie objasniť). Matka bola upozornená, aby si deti riadne plnili povinnú školskú dochádzku. V čase sociálneho zisťovania sa v domácnosti matky nenachádzali potraviny, matka uviedla, že deti sa chodia najesť ku starému otcovi. Počas šetrenia v domácnosti bol neporiadok, ale bolo zakúrené. Deti boli primerane oblečené, veľké množstvo prádla bolo matkou vyprané a vyvesené na priedomí. Dňa 04.11.2022 išli pracovníci úradu odovzdať matke detí potravinovú pomoc. Opäť bolo zistené, že najmenšie maloleté deti sú v domácnosti samé. Matka bola telefonicky kontaktovaná, nachádzala sa s maloletým V. G. Y.. Š. a tvrdila, že deti mal strážiť najstarší U.. Matka po upozornení zabezpečila k deťom dospelú osobu. Doposiaľ boli vykonané ďalšie sociálne zisťovania u matky detí v dňoch 07.11.2022, 11.11.2022, 14.11.2022. Počas sociálneho zisťovania 07.11.2022 bola situácia horšia - matka nemala zakúrené, nemala navarené, bol neporiadok, maloletý X. bol špinavý. Počas ďalších sociálnych zisťovaní (11.11.2022 a 14.11.2022) bola situácia už lepšia - v domácnosti bolo teplo, matka vedela preukázať varenú stravu, domácnosť bola uprataná. ÚPSVR Revúca vykonanými sociálnymi zisťovaniami zistil nedostatky v starostlivosti matky a rodinu do pojednávania naďalej intenzívne monitoroval. Vzhľadom k zisteným nedostatkom vydal ÚPSVR Revúca odporúčanie pre CDR Tornaľa za účelom vykonávania odborných metód na podporu rozvoja rodičovských zručností.

15. Kolízny opatrovník navrhol pre prípad rozvodu manželstva, maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky s tým, že výšku výživného ponechal na zvážení súdu. Styk otca s maloletými deťmi nenavrhol upraviť. Vzhľadom na nestabilnú situáciu v rodine, navrhol nariadiť nad výchovou maloletých detí dohľad s tým, že do práce s rodinou by bolo zapojené už CDR Tornaľa, ktoré v rámci svojich odborných metód bude rozvíjať a podporovať rodičovské zručnosti u matky. Výhodou je, že môžu pracovať aj U. Š. kde sa matka v súčasnosti zdržiava, prípadne aj U. H., kde sa matka zdržiavala aj počas sociálnych šetrení. Vzhľadom na to, aby situácia nebola nestabilná a prípadne, aby sa nezhoršovala, navrhol vyhodnotiť účinnosť uloženého výchovného opatrenia už začiatkom budúceho roka, približne vo februári 2023. Súčasne navrhol uložiť matke výchovné opatrenie, a to napomenutie za nedostatočnú starostlivosť o maloleté deti tak, ako bolo uvádzané aj v správach zo sociálnych šetrení.

16. Podľa § 22 zákona číslo 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

17. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

18. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

19. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinnosti manželov podľa § 18 a § 19.

20. Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

21. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

22. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

23. Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na

výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

24. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

25. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

26. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

29. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

30. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

33. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení :

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

34. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

35. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného

vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia

36. Na základe vyššie uvedených skutočností a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd vyhovel dôvodne podanému návrhu navrhovateľky na rozvod manželstva, s ktorým návrhom súhlasil tiež druhý manžel. Vykonaným dokazovaním mal súd spoľahlivo preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Manželstvo účastníkov konania už viac ako rok neplní svoju spoločenskú funkciu a existuje len formálne. Od februára 2021, kedy manžel odišiel do cudziny, manželia nežijú v spoločnej domácnosti, vzájomne si nepomáhajú ani sa spoločne nepodieľajú na výchove svojich šiestich maloletých detí. Počas posledných mesiacov, kedy manžel prestal s navrhovateľkou komunikovať a o svoju rodinu sa aj finančne zaujímať, došlo medzi manželmi k prehĺbeniu vzájomného citového odcudzenia do takej miery, že každý z manželov si žije svoj vlastný život. Manželstvo za takejto situácie nemôže podľa názoru súdu plniť svoj účel. Niekoľko mesiacov trvajúci nezáujem manžela o rodinu vážnym spôsobom narušil manželské spolužitie a vzájomnú dôveru a v neposlednom rade viedol k vzájomnému citovému odcudzeniu medzi manželmi. Žiada sa uviesť, že manželstvo je predovšetkým dobrovoľný zväzok, nielen čo do jeho vzniku, ale aj v otázke jeho trvania, a preto nemožno manželov nútiť, aby v ňom proti svojej vôli zotrvali. Za takýchto okolností, v ktorých sa manželia ocitli, rozvod manželstva nie je v rozpore ani so záujmom maloletých detí, súd preto manželstvo účastníkov konania v dôsledku naplnenia všetkých zákonných podmienok rozviedol.

37. Keďže súd manželstvo účastníkov konania rozviedol, obligatórne na čas po rozvode manželstva upravil aj rodičovské práva a povinnosti rodičov k ich maloletým deťom. V súlade s návrhom navrhovateľky a matky a so súhlasom otca maloletých detí, súd zveril maloleté deti na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky s tým, že obidvaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

38. V súvislosti s vyššie popísanými zistenými nedostatkami v starostlivosti matky o maloleté deti počas vykonávaných sociálnych zisťovaní súd pristúpil k uloženiu dvoch výchovných opatrení. V dôsledku nepravideľnej školskej dochádzky školopovinných maloletých detí a nedostatočnej starostlivosti matky o maloleté deti súd matke uložil výchovné opatrenie - napomenutie. Na strane druhej v záujme samotných maloletých detí, keďže k zlepšeniu starostlivosti matky o maloleté deti došlo až v priebehu konania po tom, čo sa pracovníci orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a kurately začali začiatkom mesiaca november 2022 informovať v kruhu príbuzných o možnostiach náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti, súd považoval za potrebné a účelné uložiť nad výchovou maloletých detí tiež výchovné opatrenie - dohľad, ktorý sa bude realizovať v súčinnosti s ÚPSVaR Revúca a základnými školami, ktoré maloleté deti navštevujú, ktorého účinnosť bude vyhodnotená ku 28.02.2023. Za tým účelom súd uložil ÚPSVaR Revúca povinnosť podávať súdu správu o maloletých deťoch každé 2 mesiace, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Súd zdôrazňuje, že uložené výchovné opatrenia patria k miernejším výchovným opatreniam, ktorých cieľom je predísť vyňatiu maloletých detí z ich biologickej rodiny a prirodzeného prostredia. V neposlednom rade je v záujme tak maloletých detí ako ich matky, aby neodmietali ponúkanú pomoc, či už zo strany odborníkov pracujúcich v rámci orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na miestnom úrade práce, prípadne v CDR Tornaľa, ktorý bude na základe úradom vydaného odporúčania s rodinou tiež pracovať. V prípade, že tieto opatrenia nebudú plniť svoj účel, súd v záujme maloletých detí môže rozhodnúť aj o uložení iných, vhodnejších výchovných opatrení spojených tiež s umiestneným maloletých detí v ústavnom zariadení.

39. V súvislosti s vyživovacou povinnosťou rodiča k dieťaťu súd uvádza, že ide o zákonnú povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nenadobudne schopnosť sa samo živiť, pretože každé maloletého dieťaťa je svojou výživou z hľadiska upokojovania svojich odôvodnených základných životných potrieb na svojho rodiča odkázané. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti povinného rodiča, ktorý maloleté dieťa nemá vo svojej osobnej starostlivosti, sú vo všeobecnosti rozhodujúce odôvodnené výdavky a potreby maloletého dieťaťa na strane jednej a osobné a majetkové pomery určujúce možnosti a schopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť na strane druhej. Na strane povinného rodiča súd prihliada nielen na jeho faktické príjmy, ktoré dosahuje, ale prihliada aj na jeho potencionálne príjmy, teda nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom

na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu práce a pod. Súd skúma tiež majetkové pomery povinného rodiča, ktoré posudzuje komplexne, okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, ako aj počet, druh, výšku a dôvodnosť iných jeho vyživovacích povinností, zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania, ak sa preukáže, že sa povinný rodič vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnako súd posudzuje, ak sa povinný rodič vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu alebo ak na seba berie neprimerané majetkové riziká.

40. Z tohto hľadiska z vykonaného dokazovania súd nemal bližšie preukázané súčasné osobné a majetkové pomery otca. Otcovi však vzhľadom k jeho veku (41 rokov) by nemalo nič brániť v tom, aby primeranou stabilnou prácou dosahoval primeraný pravidelný príjem, z ktorého si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom môže plniť. Preto pre určenie výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom nemožno v tomto prípade použiť metódu určenia výživného percentuálnym podielom z príjmu otca, ale súd pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti otca vychádzal z nákladovej metódy určenia výživného t.j. z nákladov a výdavkov, primeraných fyzickému veku toho ktorého dieťaťa. Vychádzajúc zo zistenia o základných výdavkoch matky na maloleté deti, u ktorých s výnimkou maloletého Z., keďže tento je dieťaťom s vrodenu hypofunkciou štítnej žľazy v sledovaní endokrinológa v Banskej Bystrici, nevznikajú žiadne zvýšené výdavky súvisiace so zdravotným stavom a výživné slúži iba na pokrytie bežných výdavkov súvisiacich s uspokojením ich základných životných potrieb, súd určil vyživovaciu povinnosť otca k dvom starším maloletým deťom, a to U. E. V. v sume po 80,- eur mesačne, ku každému z mladších školopovinných maloletých detí, a to R., X. E. Z. v sume po 70,- eur mesačne a k najmladšiemu X. v sume 60,- eur mesačne, keďže za ostatné mesiace v dôsledku vysokej inflácie výrazne vzrástla cena tovarov a služieb, najmä cena základných potravín. Takto určené výživné vychádza zo základných výdavkov zodpovedajúcich bežným potrebám každého z maloletých detí v závislosti od jeho veku ako aj z predpokladaných možností a schopností otca maloletých detí, ktorý sa dlhodobo zdržiava v Írsku, t.j. v krajine s podstatne vyššou životnou úrovňou a výškou minimálnej mzdy, či priemerného mesačného zárobku, ako je tomu na Slovensku, v mieste bydliska maloletých detí. Výživné na to ktoré maloleté dieťa bude otec povinný plniť vždy do posledného dňa kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje k rukám matky maloletých detí, počnúc právoplatnosťou výroku súdu o rozvode manželstva účastníkov konania. V tejto súvislosti súd zároveň poznamenáva, že pri zmene pomerov účastníkov konania, či už na strane oprávnených maloletých detí alebo na strane výživou povinnej osoby, je účastník vždy oprávnený domáhať sa zmeny rozhodnutia súdu o výživnom.

41. Keďže rodičia nežiadali upraviť styk otca s maloletými deťmi z dôvodu, že matka otcovi v styku s deťmi nebráni, avšak otec sa s deťmi nestretáva a nejaví o ne žiadny záujem, súd styk otca s maloletými deťmi neupravoval.

42. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa citovaného ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže účastníci konania si náhradu trov konania neuplatnili.

44. Podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný alebo odporca nemá v konaní o rozvod manželstva, o určenie neplatnosti alebo o určenie neexistencie manželstva, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi, a v konaní pred správnym súdom.

45. Keďže navrhovateľke bolo v konaní priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a súd jej návrhu na rozvod manželstva vyhovel, povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania preto mala vzniknúť druhému manželovi, vzhľadom na to, že od súdnych poplatkov nie je oslobodený. Zohľadňujúc ďalej okolnosti rozvratu manželstva, ktoré viedli k jeho rozvodu, ktoré zapríčinil manžel, ktorý návrh na rozvod manželstva nepodal, súd mu uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania o rozvod manželstva vo výške 66,- eur, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Revúca na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, spisovú značku konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a podpis. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Právo podať odvolanie nemajú účastníci, ktorí sa tohto práva vzdali, t.j. navrhovateľka, kolízny opatrovník a Norbert Filo.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnuteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).